

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Monika Roślan-Karasińska

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2020 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

sprawy A. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania A. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 02 września 2019 r. nr (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od odwołującego się A. C. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. kwotę 5.400,00 złotych (słownie: pięć tysięcy czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 24 października 2019r. A. C. (1) złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 2 września 2019r., znak: (...), stwierdzającej zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 60.578,13 zł. Zaskarżył wskazaną decyzję wnosząc o jej uchylenie i przekazane sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu odwołania wskazał, iż powyższa decyzja jest nieprawidłowa, albowiem ustalone zadłużenie z tytułu składek ze wskazanego okresu częściowo uległo przedawnieniu.

(odwołanie z dnia 24 października 2019., k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 listopada 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania organ rentowy wskazał, iż odwołujący jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 01.01.1999r.- do chwili obecnej nie dopełnił obowiązku złożenia dokumentów zgłoszeniowych oraz dokumentów rozliczeniowych.

W dniu 09.02.2019 r. Zakład wydał decyzję nr (...) o podleganiu Odwołującego do ubezpieczeń społecznych jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Decyzja została odebrana w dniu 07.03.2019r. przez płatnika osobiście i jest prawomocna, ponieważ strona nie złożyła od niej odwołania.

W oparciu o powyższą decyzję w dniu 6.05.2019r. Zakład z urzędu sporządził dokumenty rozliczeniowe ZUS DRA za okres od 01.1999r. do 05.2019r. Od miesiąca czerwca 2019r. na koncie Odwoływającego dokumenty rozliczeniowe pochodzą z klonowania za płatników zwolnionych ze składania dokumentów rozliczeniowych. Na podstawie dokumentów zgłoszeniowych, rozliczeniowych i płatniczych rozliczone zostało konto płatnika.

Zakład stwierdził, że zaległości na ubezpieczenia społeczne za miesiąc 01.1999 r., za okres od 07.2002 r. do 09.2002 r. oraz od 05.2003 r. do 02.2014 r., na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 01.1999r. do 05.2014 r., na Fundusz Pracy za miesiąc 01.1999r. oraz okres od 05.2003 r. do 02.2011 r. zostały odpisane z konta, ponieważ uległy przedawnieniu.

Natomiast za zaległości na ubezpieczenia społeczne za okres od 03.2014 r. do 09.2017 r. oraz na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 06.2014 r. do 05.2019 r. w dniu 26.06.2019 r. Zakład wszczął postępowanie, o czym zawiadomił stronę. List została odebrany przez Odwoływającego w dniu 24.07.2019r.

W dniu 06.08.2019 r. Zakład zakończył postępowanie i zawiadomił o tym stronę. List został odebrany przez płatnika osobiście 26.08.2019 r.

W dniu 02.09.2019 r. Zakład wydał decyzję stwierdzającą wysokość zadłużenia na ubezpieczenia społeczne za okres od 03.2014 r. do 09.2017 r. oraz na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 06.2014r. do 05.2019 r. Przesyłka została odebrana przez stronę 20.09.2019 r.

Zaległości na ubezpieczenia społeczne za miesiąc 03.2014 r. oraz na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc 06.2014 r. uległy przedawnieniu - zawiadomienie o wszczęciu postępowania zostało doręczone po terminie przedawnienia składek.

Odnosząc się do kwestii przedawnienia organ rentowy wskazał, że instytucja przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne uregulowana jest w przepisie art. 24 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. Zgodnie z aktualnie obowiązującym brzmieniem art. 24 tejże ustawy, należności na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 1 stycznia 2012 r. przedawniają się po upływie 5 lat licząc od dnia ich wymagalności. Dla należności z tytułu składek, dla których bieg terminu przedawnienia rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosujemy 5-letni okres przedawnienia liczony od dnia 1 stycznia 2012 r., chyba że przedawnienie zgodnie z dotychczasowymi przepisami nastąpiłoby wcześniej. Ponadto bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu między innymi od dnia doręczenia wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji określającej podleganie do ubezpieczeń bądź stwierdzającej wysokość zadłużenia do dnia, w którym decyzje stały się prawomocne, co wydłuża nam okres przedawnienia. W związku z tym, iż doręczenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania w przedmiocie podlegania do ubezpieczeń nastąpiło 10.01.2019 r., decyzja nr (...) o podleganiu uprawomocniła się 9.04.2019r, co wydłużyło okres przedawnienia i pozwoliło na zapobiegnięcie przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 4.2014r. do 09.2017r. oraz wysłanie zawiadomienia o wszczęciu postępowania na ubezpieczenia społeczne od 4.2014r. do 09.2017r., ubezpieczenie zdrowotne od 7.2014r. do 5.2019r. - doręczone 24.07.2019r. Powyższe zdaniem organu powoduje, iż należności nie uległy przedawnieniu. (odpowiedź na odwołanie z dnia 12 listopada 2019r ., k. 6-7 a.s.).

Na zarządzenie Przewodniczącego z dnia 23 listopada 2020 r. w przedmiocie złożenia związanych stanowisk w sprawie, doręczone organowi rentowemu w dniu 8 grudnia 2020 r. w piśmie procesowym z dnia 11 grudnia 2020 r. podtrzymał on stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Zobowiązanie doręczone odwoływacemu w dniu 22 grudnia 2020 r. pozostało bez odpowiedzi. (zarządzenie z dnia 23 listopada 2020 r. k. 48 a.s., pismo z dnia 11 grudnia 2020 r. k. 43 a.s., elektroniczne potwierdzenie odbioru przesyłki przez odwoływającego k. 47 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Od 1 lipca 1994r. A. C. (1) prowadzi działalność gospodarczą. Z tego tytułu nie dokonał on zgłoszenia jako płatnik składek oraz do ubezpieczeń społecznych. Decyzją z dnia 19 lutego 2019 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w W. stwierdził, że A. C. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresach od 01.01.1999 r. do 14.01.1999 r., od 20.07.2002 r. do 31.08.2002 r., od 13.09.2002 r. do 30.09.2002 r., od 31.05.2003 r. do 06.07.2003 r., od 01.08.2003 do 20.11.2005 r. od 21.12.2006 r. do 23.08.2007 r., od 01.09.2007 r. do 30.09.2017 r. Decyzja została doręczona odwołującemu w dniu 7 marca 2019 r. i nie została zaskarżona.

(decyzja z dnia 19 lutego 2019 r. k. 1-3 a.r., zpo k. 4-5 a.r.)

Ubezpieczony nie opłacił wszystkich należnych składek, w związku z czym powstało zadłużenie (zestawienie rozliczenia należności płatnika – k. 16-24 a.r.).

W dniu 26 czerwca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. zawiadomił A. C. (1) o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, na którą składają się należności z tytułu: składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2014-03 do 2017-09 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 na kwotę 38 608,77 zł w tym: składek w wysokości 30 295,77 zł i odsetek za zwłokę: w kwocie 8 313,00 zł, oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2014-06 do 2019-05 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 na kwotę 21 256,36 zł w tym tytułem składek: 17 831,36 zł i odsetek za zwłokę: 3 425,00 zł. Zawiadomienie doręczono odwołującemu w dniu 24 lipca 2019 r.. (zawiadomienie z dnia 26 czerwca 2019 r. wraz z zpo doręczenia decyzji k. 7 a.r.).

Pismem z dnia 6 sierpnia 2019r. ZUS II Oddział w W. zawiadomił ubezpieczonego o zakończeniu postępowania dowodowego wskazując, że został jej wyznaczony 7- dniowy termin, licząc od otrzymania zawiadomienia, na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek oraz że ubezpieczony może zapoznać się z materiałem dowodowym w siedzibie Inspektoratu II Oddziału ZUS. Powyższe zawiadomienie zostało odebrane przez ubezpieczonego w dniu 26 sierpnia 2019r. (zawiadomienie z 6 sierpnia 2019r. wraz z zpo k. 11 a.r.).

W dniu 2 września 2019r. ZUS II Oddział w W. wydał decyzję znak: (...), w której stwierdził, że A. C. (1) jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 60.578,13 zł, w tym:

- 1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres 2014-03 do 2017-09 w kwocie 30.295,77 zł, z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 8.760,00 zł
- 2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od 2014-06 do 2019-05 w kwocie 17.831,36 zł, z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 3.691,00 zł

Odpis decyzji został ubezpieczonej doręczony w dniu 20 września 2019r. (decyzja ZUS z 2 września 2019r., zwrotne potwierdzenie odbioru – k.13 a.r.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego. Wskazane dowody nie były kwestionowane przez strony i nie budziły zastrzeżeń co do ich wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było niezasadne.

Ubezpieczony zakwestionował decyzję ZUS, w której organ rentowy ustalił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne wskazując, iż część tego zadłużenia uległa przedawnieniu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 300), zwanej dalej ustawą systemową, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z

przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Nadto, stosownie do treści art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie,
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Od nieopłaconych w terminie składek, w myśl art. 23 ust. 1 ustawy systemowej należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019r. poz. 900) z wyłączeniem art. 56a.

Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać również należy, że zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy systemowej, w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 cyt. ustawy). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2008, Nr 78, poz. 465 ze zm.).

W przedmiotowej sprawie, wobec treści dokumentów zgromadzonych przez organ rentowy oraz stanowiska ubezpieczonego, nie budziło wątpliwości, że A. C. (1) w latach od 1 lipca 1994 r. 1do chwili obecnej prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, wpis jest aktywny i podlegał z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, a zatem – w świetle cytowanych przepisów – był zobowiązany do uiszczania należnych składek. W jego przypadku termin, w którym powinien tego dokonać, zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, został określony do 10 dnia następnego miesiąca. Ubezpieczony, zgodnie z oznaczonym terminem, według stanu na datę wydania zaskarżonej decyzji, nie uiszczył jednak należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne w kwotach, które oznaczył organ rentowy. Kwoty te zostały ustalone po uwzględnieniu wszystkich zapisów na koncie ubezpieczonej i po przeprowadzeniu rozliczenia. Odnośnie tej kwestii zwraca uwagę treść art. 33 i art. 34 ustawy systemowej. Pierwsza ze wskazanych regulacji nakłada na ZUS obowiązek prowadzenia kont ubezpieczeniowych oraz kont płatników składek, które mają stanowić zbiór danych o faktach ubezpieczeniowych i istotnych faktach pozaubezpieczeniowych – mających wpływ na przyznanie świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych. Konto ubezpieczonego – zgodnie z definicją zamieszczoną w art. 4 pkt 7 ustawy systemowej jest kontem, na którym ewidencjonowane są składki oraz informacje dotyczące przebiegu ubezpieczeń społecznych danego ubezpieczonego; natomiast konto płatnika (art. 4 pkt 8 ustawy systemowej) to konto, na którym ewidencjonowana jest kwota zobowiązań z tytułu składek oraz innych składek danego płatnika zbieranych przez Zakład, kwoty zapłaconych składek, stan rozliczeń oraz inne informacje dotyczące płatnika składek. Z kolei przepis art. 34 ustawy systemowej nakłada na ZUS obowiązek zapewniania rzetelności i kompletności informacji gromadzonych na kontach ubezpieczonych i kontach płatników składek. Gromadzone na kontach informacje z założenia ustawodawcy mają być rzetelne (wiarygodne, prawdziwe, sprawdzone, zweryfikowane i potwierdzone oraz kompletne). Zgodnie z treścią art. 34 ust. 2 ustawy systemowej wszelkie informacje znajdujące się na kontach ubezpieczonego i płatnika składek są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. Tym samym to odwołujący się, kwestionując prawdziwość informacji ujawnionych w prowadzonych przez ZUS kontach,

zobligowani są wykazać nieprawidłowości lub błędy zawartych tam zapisów (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 czerwca 2013r., III AUa 90/13, Lex nr 1430778).

Uwzględniając powyższe, Sąd przyjął, że w rozpatrywanej sprawie kwota zaległości z tytułu należności składkowych została udowodniona przez organ rentowy (art. 34 ustawy systemowej) i nie została przez ubezpieczonego zakwestionowana. W istocie ubezpieczony nie zakwestionował, że takie zaległości na jego koncie faktycznie wystąpiły.

Istota sporu nie dotyczyła zatem samego faktu istnienia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek, ani też jego wysokości, lecz tego, czy część należności się przedawniła. Wskazać przy tym należy, iż odwołujący nie podał jakie ewentualnie należności jego zdaniem uległy przedawnieniu.

Odnosząc się do powyższej kwestii Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy systemowej osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą opłacający, jak ubezpieczony, składki z tego tytułu za siebie, są zobowiązani sami obliczać i przekazywać co miesiąc do organu rentowego należne składki. Organ rentowy nie ma obowiązku w razie braku składki informować o tym fakcie i wzywać do zapłaty. Obowiązek uiszczenia zaległych składek oraz należnych od nich odsetek jest niezależny od okoliczności powstania zaległości składkowej i woli stron stosunku ubezpieczeniowego. Powstają one z mocy prawa, niezależnie od tego, czy płatnik lub organ rentowy wie o powstaniu zaległości i w konsekwencji odsetek. Obecnie ustawodawca przyznaje organowi rentowemu co najmniej 5-letni okres na sprawdzenie prawidłowego obliczenia składek przez płatnika i – w razie wykrycia nieprawidłowości – na ustalenie decyzją tych składek w prawidłowej wysokości. W obecnym stanie prawnym na podstawie ustawy z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232, poz. 1378) z dniem 1 stycznia 2012r. uległ skróceniu termin przedawnienia należności z tytułu składek z 10 do 5 lat i taki też będzie miał zastosowanie do należności spornych w przedmiotowej sprawie. Dodatkowo należy wskazać, że termin przedawnienia należności z tytułu składek - w zależności od sytuacji wskazanych w ustawie – może ulec przerwaniu bądź zawieszeniu. Przerwanie biegu terminu przedawniania ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej jego przerwanie biegnie on na nowo, zaś w przypadku jego zawieszenia –termin ten biegnie dalej z uwzględnieniem okresu sprzed zawieszenia.

W odpowiedzi na podniesiony przez stronę ubezpieczonego zarzut przedawnienia należności z tytułu składek organ rentowy powołał się na treść art. 24 ustawy systemowej, wskazując, że ubezpieczony został zawiadomiony o wszczęciu postępowania w przedmiocie ustalenia wysokości zadłużenia na jego koncie w dniu 10 stycznia 2019 r., co prowadziło do zawieszenia biegu przedawnienia. Zgodnie z aktualnie obowiązującym brzmieniem art. 24 te same ustawy, należności na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 1 stycznia 2012 r. przedawniają się po upływie 5 lat licząc od dnia ich wymagalności. Dla należności z tytułu składek, dla których bieg terminu przedawnienia rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosujemy 5-letni okres przedawnienia liczony od dnia 1 stycznia 2012 r., chyba że przedawnienie zgodnie z dotychczasowymi przepisami nastąpiłoby wcześniej. Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu między innymi od dnia doręczenia wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji określającej podleganie do ubezpieczeń bądź stwierdzającej wysokość zadłużenia do dnia, w którym decyzje stały się prawomocne.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, iż w związku z faktem, że doręczenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania w przedmiocie podlegania do ubezpieczeń nastąpiło w dniu 10 stycznia 2019 r., decyzja nr (...) o podleganiu uprawomocniła się 9 kwietnia 2019r., spowodowało wydłużenie okresu przedawnienia i pozwoliło na zapobieżenie przedawnieniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne wskazanych w zaskarżonej decyzji.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie A. C. (1) było niezasadne i oddalił je na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Postępowanie dotyczy zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek i w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.), koszty zastępstwa

procesowego powinny zostać ustalone według stawek liczonych od wartości przedmiotu sporu. Podkreślić też trzeba, że sprawa o zaległe składki nie jest sprawą o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego, dlatego nie było podstaw do zastosowania stawki z § 9 ust. 2 rozporządzenia. Wartość przedmiotu sporu obejmująca należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami – wyniosła łącznie 60.578,13 zł, zgodnie z zestawieniem należności znajdującym się w aktach rentowych. Zgodnie zaś z § 2 pkt 6 ww. rozporządzenia stawki minimalne przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50.000 zł do 200.000 zł wynoszą 5.400 zł. Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w pkt 2 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)